

vrstili posestniki imenovanega gradu, a od leta 1601. do 1775. so imeli neprestano Tivole očetje jezuiti, ki so tu pogostovali svoje prijatelje in dobrotnike. Potem je rabil grad za vojašnico in bolnico, dokler ga ni naš presvetli cesar Frančišek Jožef I. podaril maršalu Radeckemu. Ko je po smrti slavnega vojskovodje pripadel grad cesarski rodovini, prodalo ga je Njega ces. Veličanstvo ljubljanskemu mestu leta 1864.

Četrta razprava prof. *J. Wallnerja* „Ljubljansko šolstvo pred reformami Marije Terezije“ prinaša doneske za zgodovino ljubljanskih šol od leta 1543. do leta 1761. iz virov stare mestne registrature. Na konci je objavil prof. *S. Rutar* štiri pisma iz vatiškanskega arhiva iz leta 1593., in sicer prvi dve škofa Ivana Tavčarja o ustanovitvi jezuitskega samostana v Ljubljani, tretje o protestu kranjskih stanov proti samovoljnemu zapiranju meščanov, in četrto o pritožbi Ivana Jurija pl. Schenkenthurma na sv. Očeta proti krškemu škofu, da je dve posestvi na Kranjskem podelil protestantovskemu plemiču. Znamenita sta prva dva lista, zakaj iz njiju vidimo, da je namerjal škof Ivan Tavčar frančiškanski samostan v Ljubljani in dohodke samostana v Bistri izročiti očetom jezuitom.

V prirodoznanskem delu izvestij nadaljuje prof. *F. Seidl* svojo obširno razpravo o podnebju kranjske dežele, in sicer o vlažnosti zraka in oblačnosti ter navaja mesečno in letno število oblačnih dni in njih izpremembe. V drugi razpravi opisuje prof. *W. Voss* vse doslej znane rudnine na Kranjskem na podlagi dotičnega slovstva in svojega opazovanja. Po tem ima Kranjska 56 rudnin, primeroma majhno število, ker ne seza kakor sosedne dežele v ozemlje rudovitih prvotvornih Alp. Naposled nahajamo kot dodatek višinski seznam vseh tistih krajev na Kranjskem, ki so bili doslej natančno merjeni in pri tehničnem niveliranju določeni. Gotovo bodo te „fiksne točke“ prof. *S. Rutarja* ustrezale vsem prijateljem kranjskega domoznanstva.

Slovanska knjižnica. Kakor smo poročali že zadnjič, priobčila je »Slovanska knjižnica« v svojem 6. in 7. snopiču povest „Stara Romanka“, spisal *E. Orzeszkova*; sedaj pa je izšel še 8. snopič, ki prinaša dve povesti: „Mali Zlatko“, češki spisal *Jos. D. Konrad*, preložil *Vekoslav Benkovič*, in „Pogumnim Bog pomaga“, božična pripovedka, ruski spisal *P. N. Polevoj*, preložil *J. J. Kogej*. Mimo tega čitamo dve pesmi, kateri je iz ruščine po Nekrasovu prevedel *Iv. Vesel-Vesnin*, in znano pesem „Slovan jsem“ v češkem izvirniku. — Kar se tiče „Stare Romanke“, samó poudarjamo, da je ta povest brez dvojbe najboljšo delo, kar jih je doslej priobčila „Slovanska knjižnica“; na to povest naj bodo še izrečno opozorjeni tisti čitatelji, ki ljubijo psihološke studije v pripovedni obliki. Nam se vidi povest krasno koncipirana in dovršeno izvedena. Tudi njen jezik je izredno lep, takó da se samó čudimo, kakó je mogel isti prelagatelj priobčiti v 8. zvezku prevod „Malega Zlatka“ v tolikanj slabši slovenščini! Sploh smo že v zadnji številki pograjali nekatere oblike, s katerimi se ne strinjamo in se tudi nikoli ne bomo, danes pa g. urednika „Slovanske knjižnice“ še posebe prosimo, naj skrbi za čistejši jezik. Zakaj bi n. pr. pisali „zaupiti n a d k o m“ namesto „na koga“? Na strani 11. (8. zv.) čitamo, da je kakih dvajset mož, nekaj žensk in otrok letelo k bližnjim skalinam. Na str. 14. se govori o o s a m l j e n i koči, na str. 15. o p o h u j š a n e m (?) pokanji sovražnih pušk. Sploh pa se za „Malega Zlatka“ nismo prav nič ogreli. Dôkaj lepša je povest „Pogumnim Bog pomaga“, dasi je tudi v nji precëj slovniških in stilistiških hib. „Slovanska knjižnica“ naj skrbi za lep, pravilen, vzoren jezik, tedaj je bomo še mnogo bolj veseli, nego smo je sedaj. Poročilce sklepamo z iskreno željo, da bi si zaslužna knjižnica pridobila čimdalje več prijateljev in čitateljev!

Iz odboro ve se je »Matice Slovenske« dné 21. grudna m. l. Visoka c. kr. deželna vlada je potrdila izpremenjena pravila, kakor jih je odobril zadnji véliki zbor.